

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 13.

V Ljubljani, v torek 17. januarja 1893.

Letnik XXI.

Otvoritev državnega zbora.

Danes so se zopet sešli zastopniki avstrijskih narodov na Dunaju v državnem zboru. Na to zborovanje nekateri zró s posebno pozornostjo, ker sedaj se vrše posvetovanja o novi večini. Mi smo že pojasnili, da se nove večine posebno ne veselimo. Nam niso znani pogoji, po katerih se vari nova večina, in uprav to, da se vrši vse tako skrivnostno, ne obeta nam nič dobrega.

To, kar je dosedaj prišlo v javnost o vladnem programu, nikakor ni veselo. Osupnile pa nas te novice niso. Mi se že tako nismo nič posebnega obetali. Bodi program, katerega je predložil Taaffe načelnikom klubov, kakoršni koli, to ni glavna stvar, ki nas je napolnjevala z nezaupanjem, glavna stvar je to, da ni pričakovati, da bi se dala iz strank, katere je v to odbral grof Taaffe, skovati večina, ki bi bila za kako resno delo.

Nasprotja mej posameznimi temi strankami so prevelika. Ako bi nov program res hotel imeti kaj vsebine, bi se nekatere stranke morale odreči nekaterim svojim načelom, odreči se vsej svoji preteklosti. S tem bi si pa odrekle vso pravico do obstanka in potrdile, da niso potrebne in nikdar potrebne niso bile. Tako smrtne obsodbe podpisati si pa nobena stranka ne more. Mari more konservativna stranka popustiti zahtevo po verski šoli, ali pa slovenska zahtevo po narodni enakopravnosti. Obe ti dve stranki smatrati ti dve stvari za neobhodno potrebni in je torej ne moreta odložiti z dnevnega reda, dokler se ne vresničita. Recimo, da konservativna stranka odloži vprašanje o verski šoli, mari bi s tem ne izrekla, da ta stvar ni tako pereča, kakor to katoliki vedno poudarjajo v svojih glasilih.

Nasprotniki verske šole bi to porabili, da bi dokazovali, da verska šola ni tako potrebna, ker drugače bi je dosedanji zagovorniki kar ne postavili z dnevnega reda. Vidno je torej, da konservativci ne morejo dovoliti, da se verska šola postavi z

dnevnega reda, če tudi sedanji politični položaj za versko šolo ni ugoden. S tem bi vsi stvari vzeli potrebno resnost in jej neizmerno škodovali. Konservativci bi si spodkopali zaupanje pri volilcih, katerega bi si težko zopet pridobili.

Seveda bi se tudi levica ravno tako ne mogla odreči svojim načelom. Avstrijska liberalna stranka ima tudi svojo preteklost, svoja načela, če tudi morda neso tako jasna, kakor pri konservativcih. V majhnih stvareh liberalci lažje nekoliko prijenjajo, v važnejših pa to tudi ne gre.

S tem ne rečemo, da bi grof Taaffe ne skrpal kake večine, vsaj on je mojster v kompromisih. Prepričani smo pa, da taka večina ne bode imela uspehov in ne obstanka. Dobra bode jedino za to, da bode dovolila državni budget in pa kak nov davek. Naj pa le pride kako važnejše vprašanje, pa se bode pokazalo staro nasprotje.

Vladni listi seveda naštevajo dolgo vrsto stvari, pri katerih bi lahko složno delovala nova večina. Posebno nov kazenski zakon, davčna reforma in pa socialne reforme so stvari, pri katerih, misli vlada, bi lahko trije veliki klubi skupno delovali. Iz poročila o delovanju kazenskega odseka je pač vidno, da se bode pri obravnavi novega kazenskega zakona pokazalo veliko nasprotje. Pa ne le pri zločinih in prestopkih, ki se tičejo vere, mora se pokazati nasprotje mej liberalci in konservativci, temveč tudi pri prestopkih, ki se tičejo premoženja. Liberalci bodo gledali, kako bi nov kazenski zakon manj dosegel sleparije velicij kapitalistov, in delali na to, da bi pri mnogih slučajih bilo opravljeno z denarno globo, katere bi milijonar prav nič ne čutil. Konservativci pa že iz socialnih ozirov morajo gledati, da se kazenskim zakonom kolikor je moč prepreči židovske sleparije, ker baš te sleparije postružejo socialno vprašanje.

Ravno tako je pri davčni reformi. Liberalci bi le gledali, da se kolikor je moči odtegnejo obdavčenju veliki kapitalisti, dočim bi se ves davek zvalil na kmeta in malega obrtnika. Kdor pozna načela

židovske liberalne stranke, je kar prepričan, da ne more biti dobra davčna reforma, pri kateri bi sodelovali nemški liberalci. Še manj bode pa šlo s socialnimi reformami. Liberalci itak ne marajo slišati o nobenih reformah, ki bi varovale delavca proti bogatinom. Liberalci so le za osebno svobodo, da bode bogatin mogel ugonobiti reveža, država ima pri tem le toliko posla, da bode z vojniki varovala židovske bogatine pred nevoljo prebivalstva. Za take vredbe pač ne more biti noben pravi katolik in človekoljub, zato smo pa tudi preverjeni, da se sodelovanje treh velikih strank tudi v tem slučaju ne bode obneslo. Od nove večine ne smemo torej nič uspešnega pričakovati niti v verskem, niti v narodnem, niti narodnogospodarskem oziru. Taaffe bode se sam kmalu prepričal, da se brez načel ne bode dalo vladati, in poskusiti bode moral, dobiti novo večino iz sorodnih elementov, kateri ne bodo podlaga kaki začasnim kompromisi, temveč trdna načela, ali bode pa moral mesto prepustiti komu drugemu. Iz sedanje zbornice se taka večina seveda ne da lahko sestaviti, za to smo pa skoro prepričani, da sedanji državni zbor ne bode se vzdrljal do konca svoje šestletne dobe, temveč bode razpuščen. Konservativnih življev skrb pa mora biti, da se dobro pripravijo za nove volitve in tako pri volitvah naše politične razmere spravijo na boljši pot.

Tujci naseljeni v Slavoniji.

Iz Zagreba, 9. januarja.

Že v enem poprejšnjih mojih dopisov sem omenil, da se na Hrvatskem in v Slavoniji prebivalstvo množi večidel po naseljevanju, kar za domače prebivalce gotovo ni najboljši znak. Posebno pa je Slavonija v zadnjih desetih letih kar poplavljena s tujimi naseljenici.

Ta blagoslovljena zemlja dobiva tedaj kar gomiloma ljudij, največ iz sosedne Ogerske. Deželna vlada se dozda ni mnogo zanimala za te naselbinske odnošaje, kar pa je bila gotovo njena dolž-

LISTEK

Gozdarjev sin.

(Povest iz domačega življenja. — Spisal F. S. F.)

(Dalje.)

„Jeden nam že ne bode več nagajal. Poslali smo ga vragu v službo, da mu bo vozil oglje, ali kar hoče. Nam je pač vsejedno. Pet krogelj je dobil med rebra; mislim, da jih je dovolj.“

Lovci so se krohotali surovemu pripovedovanju in eden je še pristavil:

„Bolje, da ubijemo takega lovca, kakor najtežjega jelena. Kje dobimo petdeset goldinarjev za jelena, kakor za tega? Le pijmo ga, saj je bil srečen dan.“

Pili, nalivali in polivali so, da je kar od mize teklo.

Koliko je pa v tem trpel Gozdar, nam je lahko misliti. V toliki negotovosti živeti, v strahu za svojega sina, kateri je morebiti mrtev, ki je bil ubit, kakor divja zver.

Nikogar ni bilo, da bi ga bil tolažil, da bi bil molil pri njem, ko je zadnjič izdihnil. To je preveč. Če mati to izvé, počilo jej bo žalosti srce.

Da vendar nekoliko poizvé, pokliče Miheljna

ter ga prosi, naj povpraša lovcev, katerega so ustrelili.

„Poc Hanzo!“ odgovorili so hripavo vsi na jedenkrat. „Tisti Kranjec nam je pa odnesel kosti,“ nadaljeval je v kotu sedeč lovec, ki je bil menda nekak poglavar cele družali. „Prav gotovo, da je zapisn ssmi hudobi, če ne, bi se bil moral ubiti, kakor visoko je skakal. Čez skale in brezna je letel, kakor bi ga bil nesel vihar! Pa kako zná streljati! Ko je najhuje tekel, zagledal je ob skali pod ruševim grmom divjo kozo, in — tresk — je zagromelo, pa se je prekucnila v brezno. Menda kar ni mogel strpeti, da bi jo bil nas kdo ustrelil. No, pa naj le počaka. Ne bo dolgo, pa bo še on šel rakom žvižgat. Da se le vreme nekoliko ustanovi, potem gremo po Poc Hanzo, ki nam je padel v „Hudo brezno“, in ga sedaj nismo mogli izveči. Če ga ne izvečemo ven, nam gosposka še verjela ne bo, da smo ga res spravili s poti. Zajedno bomo pa tudi malo pogledali za drugim ptičkom. Saj bo prišel gotovo kaj v dolino. V gorah mu ni obstanka. Zmrzniti mora, ali pa lakote poginiti.“

Gozdarju se je odvalil težak kamen od srca, toda le za časek. „Kaj mi pomaga,“ tako je mislil, „če ga sedaj niso dobili, dobé ga drugič. Ali če ga lovci ne zalezejo, ponesreči se lahko sam. K ljudem

ne sme, — a v taki zimi, kakor se je pričela sedaj, premrzovati po gorah, — je tudi nemogoče, in premagati mora največjega korenjaka.“

Gozdar je želel izvedeti o sinu mnogo — natančno. Mislil je, da ga dobi pri drvarjih ter ga pregovori, da pojde z njim domov. Toda, kako ga je varala nada. Proč si je želel iz nesrečnega kraja, — da ne bode videl, kako bodo prinesli bledega sina — mrtvega.

Ko je zapregel na priganjanje in žuganje lovcev Martin dvojé krepkih kónj v velike sani, da popelje precòj vinjene proti Ljubnemu, prisedel je še Gozdar, rekši, da je drvar, ki se vrača na zimo domov.

Nemo je sedel Gozdar na sanéh ter se ni menil ni za mrzlo burjo, ki je brila po dolini in mu trosila snežink v obraz, ni čul surovih šal, ki so jih uganjali lovci. Njegova duša je bivala pri nesrečnem sinu. Huda boleost mu je stiskala srce, in vznemirjala ga je vest, hoteč mu očitati, da bi bilo lahko drugače, ako bi bil on ojstreje ravnal s sinom, ter rabil večkrat očetovsko oblast, kakor preveliko ljubezen. Kako priti domov pred svojo ženo s tako žalostnim poročilom. Ne, tega bi dobra žena ne prenesla, in Gozdar je sklenil, da jej prikrije, kolikor mogoče, žalostni položaj sinov. (Dalje sledi.)

nost. Vse te zadeve so se reševale po starih postavah iz absolutnega zistema, pa je končno moralo priti do neugodnih preprirov mej naseljenci in domačim prebivalstvom. V županijski skupščini požeške županije potožili so se poslanci zaradi teh zadev in zahtevali, da hrvatska vlada v tem pogledu nekaj stori za obrambo domačega prebivalstva.

V Slavoniji se naseljuje po izjavah teh skupščin največ takih ljudij, ki nimajo za kaj kupiti posestva ter so po tem nevarni za domačine. Vrh tega so to večidel pokvarjeni ljudje tudi v moralnem oziru, pa more zemlja od njih imeti le škodo. Saj z Ogerskega po navadi le tak svet beži v Slavonijo, ker se misli okoristiti na škodo domačih prebivalcev.

Skupščina je zatorej sklenila prositi vladu, da ne dovoli nobenemu naselitve, kdor se ne izkaže, da je v moralnem oziru dober in ima toliko premoženja, da si more v novi domovini vrediti gospodarstvo. Tako naredbo bi morala deželna vlada hrvatska v kratkem izdati, da se preveč klatežev ne zavleče v Slavonijo.

Da je hrvatska vlada hotela žrtvovati vsaj neznamenit del od vsakoletnega proračuna za slavonske naselbine ter hrvatske Primorce in Zagorce podpirala z denarji pri naseljevanju v te kraje, namesto da se izseljujejo v Ameriko, bila bi Slavonija v mnogem oziru srečnejša, nego je dandanes.

V zemlji bi bil ostal isti živelj in v verskem oziru bilo bi prebivalstvo ostalo katoliško. Zdaj pa je v Slavoniji ravno narobe. Tukaj se tuici tako množé, da jih je že v daruvarskem kotaru skoro več, nego domačinov, pa tudi v drugih kotarib njihovo število hitro raste.

Tuici so večidel Nemci in Madjari, naš najhujši protivniki kajti, kjer so v večini, zahtevajo precej za-se nemške ali pa madjarske šole. Ker so pa vrh tega Nemci pa tudi Madjari po navadi protestanti, zahtevajo za-se seveda tudi v verskem oziru vse posebnosti.

In ker so vse naše protestantske občine od zunanjih duhovnih oblastij odvisne, imajo seveda le-te tudi ves vpliv vanje. Tako se pri nas najlepše širi „Drang nach Osten“ ravno po teh naseljitvah. V tem oziru se je tudi sklenilo na županijski skupščini v Požegi, da se tudi protestantska cerkev podvrže pod oblast deželnih zakonov, ker jih potem more nadzirati vlada sama, ne pa tuje oblasti.

V verskem oziru na ta način gotovo zgubi Slavonija, pa bi se morali Hrvatje sami ustaviti tolikemu naseljevanju teh drugovercev na ta način, da bi se Hrvatje sami iz onih krajev, kjer nimajo dovolj zemljišča, tje kaj naseljevali. Seveda bi morala vlada tukaj, kakor sem prej omenil, posredovati.

A i v narodnem oziru je to naseljevanje za Hrvate kaj nepovoljno. Jeden naših statistikov je dokazal, da mora biti v Slavoniji za 50 let že več tujcev, nego Hrvatov, ako se bodo naseljevanja nadaljevala v istem številu, kakor dozda.

Posebno se skrbi, da se v Slavoniji naseli čim več Madjarov. Vsi večji posestniki zvejo na svoja posestva le Madjare. Morda je to celo kak dogovor z ogersko vlado. Vsako večje posestvo, ki se prodá, pride v roke Madjarom, če je le mogoče.

In tako imamo že tudi na samem Hrvatskem že več madjarskih graščakov z madjarsko družino, in če je mogoče, tudi z madjarsko naselbino.

To so po mojem mnenju prednje straže, ki pripravljajo pot madjarskemu gospodstvu na Hrvatskem, posebno pa v Slavoniji. Z jedne strani sili tedaj v zemljo Nemec, z druge pa Madjar, a Hrvatje niso storili dozda nič, da se odvrne ta selitev tujih življev, ki morejo Hrvatom silno škoditi, posebno še Slavoniji, na katero Madjari že zdavnej preže in o katerej je Pesty, njihov zgodovinar, trdil pred nekimi leti, da je ta dežela že od davnih časov madjarska. Hrvati bi morali biti zaradi teh naselbin prav oprezni, kajti nevarnost, ki jim preti od te strani v verskem in narodnostnem oziru, dosegla je že svoj vrhunec.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. januarja.

Verske vaje v šoli. Ko so se bili izdali novi šolski zakoni, se je splošno zatrjevalo, da se ne mislijo cerkvi kratiti pravice v šoli, posebno kar se tiče verskih vaj, ostane vse pri starem. Kmalu se je pa pokazalo, da imajo tisti pravo, ki so izražali svojo bojazen, da se bodo cerkvi v šoli delale

vedno večje ovire. Posebno na Dunaju se je odpravil „Očenaš“ in „Češčena si Marija“ iz šole in nadomestilo z neko v verskem oziru jako prazno molitvijo, to pa s ozirom na žide. Da so se krščanske molitve bolj mogle izriniti iz šol, se je v vsako šolo, ako je to bilo le mogoče, vselalo nekaj židovskih otrok. Nadškofijstvo dunajsko pa je opetovalno temu ugovarjalo, ali dolgo brez uspeha. Se le sedaj se kaže, da se stvar na bolje obrača. Ukaz dunajskega okrajnega šolskega sveta, s katerim se je bil prepovedal križ v šoli, je bil vzbudil krščansko prebivalstvo, da se je začelo poganjati za cerkvene pravice v šoli. Nadškofijstvo je pa tudi porabilo ugodno priliko in ponovilo svojo zahtevo, da se obnove vse prejšnje verske vaje v šoli. Pričakujemo, da koraki dunajskega nadškofijstva ne bodo ostali nevspešni. Mej drugim se zahteva, da se bode v šoli molil „Očenaš“ in „Češčena Marija“. Če se zahteva izpolni, bode to imelo dobro posledico, da židje ne bodo več tako silili otrok v krščanske šole in se bode torej samo po sebi vršila razdelitev otrok po veroizpovedanjih.

Nova večina. Državni zbor sešel se je danes in pogajanja o novi večini se zopet začno. Posebna zaupanja konservativci nimajo v ta pogajanja. Novih državnoborskih volitev se ne bojé. Zgubili ne bodo nobenega mandata, pač pa utegnejo še katerega pridobiti. Pač so pa gorenje-avstrijski konservativci malo v skrbi zaradi deželnega zbora. Ko bi vlada se bolj oklenila liberalcev, bodo v deželnem zboru liberalci kmalu imeli večino. Deželni zbor bi se razpustil in pri novih volitvah bi v veleposestvu mej volilce ne uvrstili duhovnih posestev in liberalci bi zopet imeli večino. To je stvar, na katero se morajo ozirati konservativci pri pogajanjih na Dunaju. Grof Hohenwart ima jako težavno stališče pri pogajanjih. Skoro nobeni frakciji njegovega kluba vladni program ne ugaja. Zaradi tega je pa on izjavil grofu Taaffeju, da bi se klub razrušil, ko bi on podpisal vladni program. Z začetka so vladni listi kazali najboljše upanje, da se sestavi nova večina, ali poslednji čas se pa po vladnih glasilih kaže neka poparjenost. Sedaj opominjajo to, sedaj ono stranko k prijenljivosti. Vsi ti pozivi bodo pa morda ostali brez vsakega uspeha, kajti nobena stranka se ne more odreči svojim načelom. Tudi ko bi se sklopila nova večina, bi se dolgo ne mogla obdržati, ker tako različni elementi bi dolgo ne mogli vkupe hoditi. Pri prvem važnejšem političnem vprašanju bi se razbila.

Za nemške liberalce nikakor javno mnenje ni ugodno. Volilci bi skoraj povsod bili bolj zadovoljni, da se z vlado niso spustili v nobena pogajanja. Nekateri listi že pišejo, da si bodo levičarski voditelji s svojim podpiranjem vlade ravno tako podkopali tla, kakor so si je Staročehi. Postopanje liberalcev v Liberci je pri nemškem prebivalstvu jih tudi pripravilo ob vso veljavo. Na Dunaju so interpelovali vladu zaradi razpusta mestnega zbora, potovali se na nemške nacionalce; v Liberci so pa pri volitvah podpirali vladu proti nemškim nacionalcem. S takim polovičarstvom si niso pridobili simpatij niti na jedni, niti na drugi strani. Nemško-liberalni listi se tolažijo s tem, da so pri letošnjih volitvah v Liberci dobili več glasov, nego prejšnja leta, in bi bili celo zmagali, da ni vlada s svojo nespretnostjo vsega pokvarila. Nam se pa pač dozdeva, da bi sami liberalci ne bili ničesa opravili. Liberalna stranka zgublja zaupanje zaradi svoje hinavske politike in ker jo povsod vodi le sebičnost. Nobena stvar je ne bode rešila propada. Vlada pa slabo računa, če se zanaša na to stranko. Če hoče vlada si poiskati trdno stališče, osnuje naj si močno konservativno stranko na krščanskih načelih.

Panamska pravda spravlja seveda same umazanosti na dan. Panamskemu podjetju je finančno ministerstvo delalo največje ovire. Uradniki se pa neso ustavljali iz prepričanja, temveč le zaradi tega, ker so upali kaj dobiti. Tako je bilo podkupiti celo vrsto oseb. Panamsko podjetje je dolgo let moralo podpirati republikance z denarjem. Pri vseh volitvah je deloval panamski denar. S panamskim denarjem uničili so generala Boulangerja. Podjetje je delovalo po raznih posredovalcih, katerih se je jako veliko prijelo. Po tem takem je pač naravno, da so izginili milijoni, o katerih noben podjetnik ne more nič gotovega povedati, kam so prešli. Podkupljen s panamskimi denarji je bil tudi italijanski veleposlanik general Menabrea. Clemenceau je dobil večje svote od panamske družbe, kakor je to povedal Lesseps pri obravnavi pred

apelnim sodiščem. Zaradi tega se pa vsakako pričakuje, da ga zapro. Hertzove hiše v Parizu so prepisane na njegovo ženo in so vredne okoli dva milijona frankov. Če bi sodišče konfisciralo te hiše, bi dobilo blizu toliko, kakor je Hertz izleparil iz Reinacha.

Srbija. Radikalni listi pozivljajo ljudstvo naravnost k vstaji. Upajo namreč, da stalna vojska ne zadostuje, da bi ž njo vlada mogla vzdrževati red po vsej deželi. Srbski radikalni listi pišejo, da podaljšanje carinske pogodbe z Avstrijo ni veljavno. Višje sodišče, v katerem so sami radikali, pozivljejo, da naj proglasi to podražavljenje za neveljavno ter zaukaže uradnikom, da naj pobirajo višjo carino, če nečejo, so pa sami odgovorni za odpadke, kateri se sodnijskim potom od njih iztirja. Najvišje sodišče bi tudi utegnilo kaj takega ukreniti, ali nema potrebnih organov, ki bi to tudi izvršili.

Nemčija. Prusko učno ministerstvo je odločilo, da katoliški ženski učni redi nemajo pravice osnovati učiteljišč. Ta odredba je kaj čudna. Drugi zasebniki imajo pravico snovati take zavode, le katoliški redovi ne. Po tem takem v Prusiji za katoliške še vedno veljajo neki izjemni zakoni. Kulturni boj torej še ni polegel. V pruskem ministerstvu odločuje liberalni vpliv.

Socijalne stvari.

Elektrika bo zmenila lice 20. stoletju. Spekulacijam so vrata na stečaj odprta v tej stroki. Povsod se snujejo velike delniške družbe „v porabo elektrike“. Slaboznani Kornelij Herz si je zaslužil s takimi podjetji — milijone. Na Angleškem je obilo takih družb; na Ruskem se ravnokar, žalibog z večine s tujim belgijskim kapitalom, tudi snuje, kakor poroča zadnji „Denj“. Gotovo tudi Avstrija ne bo zavarovana v tem obziru. Saj je tudi pri nas obilo milijonov goldinarjev v zadnjih 50 letih prišlo v žepe ljudij, ki jih niso zaslužili. Zato je treba misliti že sedaj, kako bi se dala kolikor toliko zbrati denarna špekulacija z elektriko. Saj elektrika sedaj že pričinja gospodariti: ladije in železnice goni, razsvetljuje mesta, goni stroje; zadnji čas se mnogo govori o aluminiju, ki bo, po vsem sodeč, pregnal v mnogih obzirih železo in tudi druge kovine. Pridobiva se pa najceneje z — elektriko.

Elektrika pa se po največ dela in uporablja z vodno silo; elektromotorji so izredno spolnjeni. Kamor te je volja lahko prineseš ž njim kakoršnokoli silo; seveda je najbolj pripravna naravna vodna sila. In koliko te sile je v naših, vlasti gorekih vodah. Koliko milijonov konjskih sil je neporabljenih, k večjemu če kje kako primitivno kolo goni kak mlin ali žago. In v tem so tudi milijoni denarja! Zato moramo pa gledati, da teh milijonov, ki pripadajo ljudstvu, ne pograbiyo za-se — brezvestni špekulantje. Naše vodno pravo (Drž. zak. št. 93; zakon 30. maja 1869.) loči samo privatne in javne vode. Privatnih je malo, n. pr. kak studenec, ali kak kanal ne štejejo jih pri tem. Za javne vode so pa po državnem zakonu samo določbe za prevoze za ladije in plave; druga določila, kako se uporablja voda, so prepuščena deželnemu zakonodajstvu. Dežele so pa z večine določile, da je uporaba vode za kopanje, pranje itd. vsakemu prosta in da je le za večja podjetja, koder se rabi vodna sila, treba dovoljenja politične gosposke. — To je brez dvojbe jako pomanjkljivo!

O plači za vodo ni govora, in o tem, kdo je lastnik javnih vodâ tudi ne. Zato se mora najpreje določiti, katere vode pripadajo državi, katere deželam, katere občinam. Državni zakon mora vrediti temeljne določbe o tem in o plači za vodo; drugo naj prepusti deželam ali občinam. — Toda za sedaj je dovolj, da smo sprožili to vprašanje, katero v celoti priporočamo v premislek svojim bralcem.

Židje znajo delati zvijače tudi z imeni. Njihova imena niso ravno mnogobrojna in zato se jih na jedno ime glasi včasih v jednom gališkem mestu po 50 ali še več. S tem seveda lahko goljufavajo. Jako velikrat se namreč pripeti, da pride na nabor 16letni dečak mesto 21letnega jednakega imena. Kdo jih pozna? Veliko takih slučajev je že dokazanih, še več jih — ni. H kratu pa židje tudi poljubno izpreminjajo imena, kakor jim služi in tako se ti žid tu imenuje drugače, nego drugod; mej svoji ima popolnoma drugo ime, nego mej kristijani. Za žide ima židovsko ime, za kristijane ime — krščansko. Tako delajo tudi na Ruskem. Zadnji čas so jeli na to strožje paziti in najhujše kazni so zažugali prestopnikom. Bodi kaj uspeha!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. januarja.

(Prezviseeni knez nadškof goriski) dr. Alojzij Zorn obhajali so minolo soboto desetletnico svojega škofovskega posvečenja. Prejšnji dan se praznovali svoj rojstni dan in obletnico svojega mašniškega posvečenja. Povodom škofovskega posvečenja opravil je mil. g. stolni prošt Jordan slovesno sv. mašo, pri kateri so bili navzoči tudi prevziseeni metropolit. Ad plurimos annos!

(Izseljevanje v Ameriko.) Avstro-ogerski konsulat v Ameriki v svojih poročilih na kupčijsko ministerstvo zopet svaré pred izseljevanjem. — Izseljencem, kateri ne znajo angleščine ali kateri niso večji rokodelstva, ni mogoče dobiti zasluzka. Število taceh nesrečnih avstrijskih izseljencev je pa posebno sedaj veliko.

(Brezvestnost.) Z Dolenjskega se nam piše: Šnopsa je bil sicer varen, a do vina in piva je težje prišel. Kako bi ne bil porabil lepe (?) prilike, ko se je v neki krémi spridilo nekaj sodčkov piva in se ga je dobilo sodček po — 60 kr. Naš znanec ga kupi en sodček, prinese domu in pije, dokler v slabo zakurjeni sobi in hudi zimi na tleh ne obleži. Šnops — pivo — prehlajenje — smrt — grob. Pa še ni bilo dosti: jeden pogrebeec se pri trdem delu zimskega pokopavanja prehladi in v teku tedna počiva v sosednem grobu. — Prvi je zapustil brez strehe in kruha ženo in tri otročice! — Če v dotični krémi nimajo vesti, dobro bi bilo, ko bi jih kak prijatelj vsaj med štirimi očmi opozoril na nekatere paragrafe kazenskega zakonika. Koroški župani imajo pa vendar-le tudi prav. Kako prijetno bi bilo n. pr. po zimi, v monumentalni zgradbi v dobro zakurjenih prostorih — sežigati mrličé!!

(Pojasnilo.) Bavnateljstvo „Vzajemnega podpornega društva v Ljubljani“ poslalo nam je nastopno pojasnilo: „V tiskana pravila „Vzajemnega društva v Ljubljani, registrovana zadruga z omejenim jamstvom“, vrnila se je na tretji in šesti strani kaj neljuba tiskovna pomota, katero od neke strani zlorabljajo. V pojasnilo bodi, da naj se na obeh označenih straneh namesto „14 gld.“ bere „14 kr.“ V dopolnilni zaklad plačati bode torej od vsakih 100 gld. posojila le štirinajst krajcarjev in ne 14 gld.

(Iz Šmartina pri Litiji.) Preteklo leto 1892 je v naši fari umrlo 128 oseb, rojenih 116, poročenih 34 parov. — Dne 15. t. m. umrl je Miha Levc na Ustji v 93 letu svoje starosti, bil je najstarejši v naši fari. — Zimo imamo hudo, v soboto 14. t. m. imeli smo 21 stopinj mraza, v Litiji pa 23, take hude zime že dolgo let ni bilo. Bog nam jo kmalu odvzemi!

(Nesreča pri streljanju.) Iz Preddvora se nam poroča: V nedeljo 15. t. m. popoldne odstrelil si je Janez Stirn po domače Potokarjev Janez iz Preddvora srednja dva prsta na levi roki, ker se mu je pri strelu puška razletela. Da se je taka nesreča pripetila, je bil vzrok, kakor je sam djal, rjava (rostitig) puška, ne prav nabasana.

(Surovost.) Pretekli četrtek zvečer je v Olševku pijan človek po domače Zadnikar hlapca gostilne „pri Krlju“ z nožem tako nesrečne zabodel v trebuh, da je poslednji v par minutah zdihtil. Morilec se je sam sodnji naznanil: češ da je za tri leta dober, a misliti se sme, da bo sodnja že trše obsodila tak strašen zločin, ki se je nad treznim in nedolžnim hlapcem zvršil. — O da bi že vendar prejenjali ti ostudni pretepi z noži.

(Iz Žužemberka) 12. januarja: Naše farne matice kažejo za preteklo leto velik minus. Rojenih je bilo 101, umrlo pa 162, torej minus 61. Kakor se spozna iz matice, jih toliko še ni umrlo nobeno leto v tem stoletju in najbrže tudi ne, odkar obstoji fara. Leta 1855 je tu razsajala huda kolera in jih je veliko položila v grob, a toliko žrtve smrti tudi takrat ni imela. K temu je treba pomisliti, da se je od takrat število prebivalcev precej zmanjšalo ne pa povečalo. Takrat je dajala tovarna za železo na Dvoru obilo zasluzka, ki je privabil delavskih družin od vseh strani, zdaj je, kakor znano, tovarna že blizu dve leti ustavljena in hujše so se razkropili na vse strani, zasluzka si iskati. Največ jih je šlo v Ameriko. Da je pa imela smrt vse eno lansko leto toliko posla, pripomogla so k temu influenza, ki je morila mlado in staro, otrokom je stregla skoro celo leto po življenju škrlatinka ali šarlah in

je res tudi veliko mladih bitij podavila, na jesen je pa nastopila griža, ki je tudi pri nas marsikoga vrgla na posteljo, a tako hudo ni razsajala, kakor po nekaterih drugih krajih in zato jih je tudi le malo spravila v grob. O tej priliki smo se prepričali o moči Knajpovega zdravljenja. Kdor se je začel precej v začetku zdraviti, je bolezen navadno kmalu premagal. Kot najboljšo sredstvo zoper grižo poleg borovničarja in toplega nakladka na trebuh se je pokazal s o p a r z a s p o d n j i ž i v o t (Leibstuhldampf), kakor ga opisuje letošnji „Domači zdravnik“ na strani 54. Za dotično zavrelico smo rabili kamelice, slez (Eibisch), bezgovo cvetje in kurja čevica, skupaj skuhana. In to je pomagalo. Najprvo sem slišal o tem sadnjem pripomočku v neki priprosti kmečki hiši in čudil sem se, kako da so ljudje sami na to sredstvo prišli, ker takrat „Domači zdravnik“ še ni išel.

(Ljubljanski požarni brambi) podarilo je za varovalno društvo „Avstr. Phoenix“ 50 gld. za vspešno gašenje in omejevanje požara v stanovanju advokata g. dr. Stora.

(Iz Rovt) se nam piše dne 14. januarja 1893: Snega imamo v naših hribih dva čevlja na debelem. Na mnogih krajih ga je še več. Dobro, da je dal cestni odbor logaški orati sneg na novi cesti od Logatca do Rovt, sicer bi bili od družega sveta za dolgo časa ločeni. Akoravno živimo daleč v hribih, vendar radi zvemo, kaj se drugod po svetu godi, radi beremo tudi kaj podučnega. V dokaz tega naj navedem, da dohaja v Rovte 38 iztisov Domoljuba, 18 iztisov Kmetovalca, 3 Slovenci, 3 Vrtci, 3 Dolenjske Novice, 3 Dom in Sveta. 1 nemški dnevnik in več raznih drugih časopisov. Občinski sluga vsako soboto komaj prinese toliko časopisov in celo kopo uradnih in zasebnih pisem, dopisnic, nakaznic itd., kar mu na dolenje-logaški pošti nalože. Kdaj bomo vendar dobili svojo pošto, marsikdo radovedno povprašuje? Ali moramo ravno mi Rovtarji s tem kaznovani biti, da imamo toliko težav in sitnosti, če hočemo dobiti kaj iz pošte, zlasti kedar hočemo kako poštno nakaznico dobiti izplačano? Pravijo merodajni krogji: „premalo prometa je.“ Naj le poskusijo in naj dovolijo pošto v Rovtah in promet se bode kmalu potrojil. Kedar se naredi v Rovtah pošta, pristopili bode k tej pošti še dve fari: Vrh in Zavrac. Za 3 fare bode pa pač prometa dovolj.

(Z Reke) se nam piše 15. t. m.: Vse dni tega leta do danes smo imeli silno burjo in občutljiv mraz — 7 stopinj R. Starega snega je le toliko zginilo, kolikor ga je burja odnesla. — Danes je zopet začelo prav resno snežiti. Vse kaže, da bomo še imeli zimo.

(Race na vodi — primrznilé!) Pretečen teden so v cirkniški fari pri neki hiši ostale race čez noč v potoku. Nekaj časa so gotovo še v temi po vodi brodile in brlozgate, potem pa so trudne kar tam počivale. Ker pa je bilo po noči zelo mraz, so jim perutnice k ledu primrzile in uboge race so bile priklenjene, dokler jih drugi dan ni solnce od-tajalo.

(Podgana — mrliču oko snedla.) Dne 10. t. m. zvečer je umrl v Selščku, vasi cirkniške fare, v hlevu 75letni že dlje časa bolehní ubožec Jakob Svigelj; še tisti večer ga opravijo in denejo na mrtvaški oder (kar v hlevu), prižgo luč in ga pusté tamkaj, da ga drugi dan preneso v mrtvašnico. A zjutraj je manjkalo mrliču enega očesa in palec na roki je bil ranjen! Vsi, ki so zvečer mrliča videli, pričajo, da je imel še nepokvarjeno oko takrat; hlev je bil zaprt, torej ima to hudobijo brž ko ne podgana na vesti. Mrliški oglednik (gospod zdravnik) pa je z a t o odredil, da se mrlič ne sme pokopati, dokler ni zdravniško preiskán in dokler sodnja ne dovoli; in to se do 15. t. m. še ni zgodilo!

(Volitev državnega poslanca — Iglavski policija.) Iz Brna se nam piše dné 12. t. m. Dne 10. t. m. se je vršila volitev državnega poslanca za skupino: Novi Jičin, Hranice in Osoblaha. Izvoljen je bil nemški liberalcec dr. Fux s pomočjo antisemitov. Dobil je 187 glasov, njegov nasprotnik pa, kandidat nemško-konservativne stranke, grof V. Stolberg je dobil 167 glasov. Za Stolberga so glasovali tudi moravski Čehi, ker bi ne bili nikakor prodrli s svojim lastnim kandidatom. V svojem programu, ki ga je bil razložil volilec, se je zavezal grof Stolberg delovati, da se kmetu breme polajša, napravi prekop med Donavo in Odro, da bode Čehom pravičen in da si bode posebno prizadeval za vravanje volilnega reda na Moravskem. Obljubil je tudi, da stopi v Hohenwartov klub, ako bode izvoljen.

Volilni boj je bil hud. Pri prvem glasovanju je dobil grof Stolberg sicer 164 glasov, dr. Fux pa le 150, drugi glasovi so se razcepili. Ker ni imel Stolberg zadostne večine, se je moralo voliti v drugo, in zdaj je bil izvoljen dr. Fux, kojemu so k zmagi pripomogli, kakor smo že omenili, antisemitje. Propadla je konservativna stranka, a propadla je častno! — Iglavski policaji so dobili za božično darilo novo pokrivalo — pikethaube. Žalostno je, da se kaj takega zgodi v mestu, kjer prebiva veliko Čehov, v mestu, katero leži na meji dveh sestrá — Češke in Moravske; v kraju, kjer je veliko več Čehov ko Nemcev. Kolika pravičnost, da morajo češki davkoplačevalci skladati denar za stvari, katere jih žalijo, da morajo šteti solde za velikonemško veselje! Predrzi so možje, ko vpeljujejo pikethaube, ko se je morala vendar v Liberecu odpraviti stara prusovska noša in napraviti za ondotno stražo nova. — Čehi se zatirajo tu in tam, in ako se jeden ali drug za pravice svojih sorojakov oglasi, razglase ga za panslavista, rovarja, pred katerim niso „mirni“ občani nemške narodnosti — varni svojega življenja. Zlilobog, da le pregostoma razodevajo naši Nemci svojo gorečo ljubezen do Prusije in le prečesto gledajo čez mejo.

(Od volkov oblegano) je mesto Tikrin pri Novgorodu na Ruskem. Cele trume sestradanih volkov neprenehoma obdaja mesto in mnogo izmed njih celó pri belem dnevu po mestu ropa otroke in domače živali. Nihče se brez orožja ne upa na ulice. Guverner je poslal zoper to volčjo vojsko bataljon pešcev, stotnijo kozakov in 300 lovcev.

(Ovacija županu jur. dr. Henriku Šolcu.) Iz Prage, dné 13. t. m.: Dne 12. t. m. je napravil zbor občinskih odbornikov kr. glav. mesta Prage ovacijo županu praških mest dr. Henr. Šolcu. Povod temu je dal napad dr. Jul. Gregra na župana dné 7. list. p. l. Deputacija, katero je vodil preč. g. župnik Nykles, je podala g. županu album s slikami večine članov mestnih odbornikov. Preč. g. župnik Nykles je pri tej priložnosti nagovoril g. župana tako-le: „Poslani smo od večine občnega zastopa kr. glav. mesta Prage, da Vam, v njenem imenu izrečemo spoštovanje do Vas. Vzrok je ta, kar se je Vaši osebi in Vašemu delovanju očitalo, da se ne vrši občinska uprava tako, kakor bi zahteval prospeh mesta, da se ne brani občinska in narodna korist, da ni večina zastopa zmožna za oskrbovanje občine, kakor zahtevajo sedanje razmere. Dalje je navajal g. govornik, kako je odgovoril na očitjanje g. župana, kako je dokazal njegovo ničevost. Zeli, da mu Bog podeli moči, da bode mogel tudi za naprej opravljati v sedanjih časih težavno službo praškega župana. V spomin naj sprejme album, katerega mu večina daruje. G. župan, zelo ginjen in iznenaden se je zahvalil za dar, za pomoč, katero so mu posamezniki skazovali. Dar mu bode vedno drag spomin tudi takrat, ko se ne bode več mudil v dvoranah staromestnega rotovža.

(Tiskovna pomota.) V spisu: „Židovska predrznost“ („Slovenec“ št. 8) se je vrnila bistvena pogreška. Namesto: „Ahlwardt je pa goljufal državo in je nedolžen in jo bode varal, ne da bi se mu kaj zgodilo,“ mora biti: „Žid Löwe je za mnogo goljufal nemško državo pri puškah; Ahlwardt je spravil njegovo goljufijo na dan. Zato je bil obsojen; Löwe pa je bil spoznan za nedolžnega; in tako bode še zanaprej varal, ne da bi se mu kaj zgodilo.“

(„Duhovni poslovnik.“) Od Drave se nam poroča: „Duhovni Poslovnik“, ki smo ga prejeli koncem preteklega leta, jako ustreza župnijskim uradom. Upamo tedaj, da se ga bodo posluževali pri svojem poslovanju duhovniki v obilni meri in tako pripomogli, da se uvede z novim letom slovenska beseda tudi v druge urade. „Poslovnik“ je prosto in umljivo pisan, razpravlja jasno in dovolj obširno tvarino, ki spada v župnijsko uradovanje; naslovnik je primerno določen in tudi tehnični izrazi so dobro izbrani. Samo želeli bi bilo, da bi se bil dodal na koncu mali slovarček tehničnih besed, kakor ga ima Helfertov „Geistlicher Geschäftsstyl“ leta 1864 za češko uradovanje. Jako bi bilo ustrezno, ako bi „Katoliška Tiskarna“ to oskrbela, s tem bi se pospešila porabljenost te prekrstne knjige. — Dobiva se „Duhovni Poslovnik“ v „Katoliški Tiskarni“ v Ljubljani in velja s poštnino vred 2 gld. 50 kr. pod križnim zavitkom.

(Stari Dunaj) na svetovni Kolumbovi razstavi v Čikagu. Na lanski glasbeni in gledališni razstavi dunajski je obiskovalce posebno zanimal „Stari Du-

naj", katerega si je ogledalo nad 700.000 oseb. Letos pa bodo Amerikanci na Kolumbovi razstavi to podoba starega Dunaja zdastno povečali, in bodo napravili dunajsko mesto skoraj 500 čevljev dolgo in nad 173 čevljev široko, kakoršno je bilo pred 150 leti za časa Marije Terezije. Pročelja postopaj bodo okrašena s stolpiči, raznobarvanimi okni, umetnimi veternicami in svetilnicami. V mnogostevilnih prodajalnicah in delalnicah se bodo pred očmi gledalcev izdelovale raznotere reči iz usnja, kovin, jantara itd. V gostilni in kavarni bodo pevali dunajski pevci in na trgu igrala avstrijska vojaška godba, broječa 60 mož. Vsak teden se bodo prirejale velike svečanosti, razsvitljave in sprevedi.

(Jovan Bošković.) minister prosvete in velezaslužni književnik srbski, je te dni na naglem umrl. Pripadal je liberalcem, a bil je zmeren in slogi prijatelj. Srbska vlada mu je poverila pred kratkim novo izdanje Vukovega besednjaka; prvi zvezek je že izšel.

(Šolska berila) hrvaška, ki so se pred kratkim izdala, imajo na sebi vse hibe novodobnih šolskih načel. Versko-nravna vzgoja se v njih le parkrat plitvo in mrtvo poudarja! Bog v njih je tisti konvencionalni bog, ki ničesar ne pomenja. Krščanskega značaja ni najti v njih. In vendar bi imele biti šole na Hrvaškem — verske šole. Domoljubje je tudi sem in tja le temno izraženo. Ogersko in Srbsko se slavi; hrvaškemu imeu skoro ni mesta v berilu za hrvaško mladino. Slog v knjižicah je čisto jako nevzoren. Vrh tega so še drage. Slaba se godi Hrvatom!

(Angleško-rusko književno društvo) se je nedavno zasnovovalo pod imenom „The Anglo-Russian Literary Society“. Predsednik je sir Edvard Cazelet, ki je popolnoma več ruskemu jeziku. Namen društva je negovati ruski jezik in književnost in vrh tega delati na to, da se uvrste prijateljske razmere med Anglijo in Rusijo.

Društva.

(Iz pisarne „Dramatičnega društva“.) Po poročilih, katera nam prihajajo iz Celja, bode udeležba pri posebnem brzovlaku, ki nam pripelje v nedeljo, 22. t. m., drage goste iz Stajerske, zelo velika. Na posebno željo stajerskih gostov dala se bode repriza domače lirčne opere „Teharski plemiči“, katera bode sigurno tudi ta dan pomnožila savo skladatelja in pesnika. — Ker nam je v prvi vrsti skrbet, za to da dobijo vsi došli gostje svoj sedež v gledališču, morale so se vstopnice za vse seje poslati prirediteljem vlaka v Celje, da se prodajo pred odhodom vlaka pri g. Dragotinu Hribarju v Celju in med voznjo po g. Paulinu. Mi torej prosimo pri tem izvanrednem slučaju slavno ljubljansko občinstvo, katero že sedaj popraša po vstopnicah k tej slavnostni predstavi, za blagovoljno potrpežljivost. Nekaj vstopnic bode gotovo še na razpolaganje in te se bodo takoj po prihodu posebnega vlaka dne 22. t. m. prodajale v trafiki ljubljanske čitalnice in pozneje pri večerni blagajnici v gledališču. Vstopnice za lože, stojišča v prtiličju in na galeriji prodajale se bodo kakor po navadi. — Da se pa tudi ljubljanski obiskovalci gledališča kolikor mogoče odškodujejo, izprosila je intendantca za ta dan, to je 22. t. m. izjemno popoldansko predstavo z znižanimi cenami. Predstavljal se bode priljubljena burka „Vrban Debeluhar“, katera bode brez dvoma ugajala po svoji izvrstni komiki velikemu in malemu občinstvu. Tudi z drugim repertoarjem prihodnjih dni misli „Dramatično društvo“ posebno ustreči željam občinstva. Kakor že naznanjeno, igrala se bode dne 19. t. m. igra s petiem „Materni blagoslov ali Nova Chénchon“ ter opozarjamo že danes na pravočasni nakup vstopnic, ker bode hiša menda razprodana. Za sredo 25. t. m. stavljal se je na repertoar „grokaz „Valenjska svatba“ („Hochzeit von Valen“),

katera je na dunajskem „Volkstheateru“ doživela okolu 100 repriz in katera se je kot izvanredna repertoarna igra hranila za naše novo gledališče. Za konec prihodnjega tedna pripravlja se, ako ne bode nepričakovanih zaprek svetovno-znana Mascagnijeva opera „Cavalleria Rusticana“, o kateri se bodo itak še razglasila posebna naznanila.

(Občni zbor narodne čitalnice v St. Vidu nad Ljubljano) vršil se je 15. t. m. Predsednik čitalnice, č. g. župnik Gr. Malovrh, je v svojem pozdravu do udov poudarjal važnost in korist poštenega berila. Na to sta poročala gospod tajnik o društvenem delovanju in gosp. blagajnik o denarnem stanju. Knjižničar je omenjal, da so udje prav marljivo prebirali društvene knjige ter da je čitalnica tudi v tem letu dobila v dar več lepih knjig. V odbor so bili soglasno voljeni gg.: župnik Gr. Malovrh, predsednik; kapelan Fr. Mekina, podpredsednik; Anton Debelak, tajnik in knjižničar; Anton Belec, blagajnik; Jan. Gutnik, Jos. Kremžar, Jož. Arhar, odborniki; Sim. Jovan, Stefan Pečnik, namestnika. — Casopise se je sklenilo naročiti: „Slovenec“, „Domoljub“, „Danica“, „Kmetovalec“, „Dolenjske novice“, „Mir“, „Rimski Katolik“, „Dom in Svet“, „Vrtec“, „Vatrogasec“ in udnino za „Matice Slovensko“ in Mohorjevo družbo.

(Akademično društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer Preširnovu slavnost s koncertom in plesom v prostorih „Hotel Daniel“ (Annensäle). Pri koncertu bodo sodelovali iz posebne prijaznosti gospd. Prusova Brčka, g. J. Jerman, g. drd. iur. Kapus in tamburaši akad. društva „Hrvatska“. Pri plesu svira vojaška godba c. in kr. 47. pešpolka. Vstopnina za osebo 1 gld., za obitelj (4 osebe) 2 gld. — Vspored: 1. Koncert. 1. Pozdrav predsednikov. 2. J. pl. Zajc: Potpourri iz opere „Zrinsky“, udarja slov.-hrv. tamburaški zbor. 3. A. Foerster: „Njega ni“, poje celjski kvartet. 4. Dr. G. Ipavic: „Colničku“, baritonsolo, poje gosp. drd. med. Bela Stuhc. 5. Dr. B. Ipavic: „Kolo“ iz opere „Teharski plemiči“, udarja tamburaški zbor. 6. A. Hajdrih: „Herzogovska“, moški zbor.

(Vincencijeva družba v Trzinu) je izdala tiskano poročilo za l. 1892, ki priča, da je tudi v minoletem letu družbo spremljal blagoslov božji. Radodarnost dobrotnikov je pripomogla, da je konferenca podpirala na mesec povprek 46 revežev. Med letom so umrli trije dobrotniki in šest revežev. Pred koncem leta ločil se je od nas č. g. Jožef Wrus, ki si je tudi za Vincencijevo družbo pridobil z vspešnim delovanjem lepih zaslug. Konferenca ga zato ohrani v blagem spominu. — Dobrotki so znašali 3204 gld. 88 kr., troški pa 3090 gld. 49 kr. — V blagajnici je torej ostalo gotovine 114 gld. 39 kr. poleg hranilnih knjižnic v vrednosti 3120 gld. — Izmed dobrotnikov omenimo, da je neimenovan daroval 2000 gld. za družbeno srotišnico, ki se ima zasnovati. — Bog daj konferenci in nje skrbnemu načelniku pred. g. župniku Fr. Spendalu tudi v prihodnje prav obilnih vspehov v blagor revežev!

Telegrami.

Dunaj, 16. januarija. Član gospodske zbornice, grof Ivan Krasicki, ki se je že v novembru poskusil usmrtiti, je skočil danes z tretjega nadstropja nekega hotela na dvorišče in je bil takoj mrtev. Sodi se, da je bil blažen.

Dunaj, 17. januarija. V klubu nemške levice je Plener zaupno razložil, kako je s pogajanji z vlado. Definitivni sklep se je pridržal odločitvi klubovi.

Požun, 16. januarija. Nadvojvodinja Izabela, soproga nadvojvode Friderika, je včeraj povila princesinjo.

Pariz, 16. januarija. Odbor zveze inozemskih časnikarjev se jutri snide, da se posvetuje o tem, se li naj izbrišejo izmed članov oni tuji dopisniki, katere so iztirali iz dežele.

Madrid, 16. januarija. Španskega uradnika, katerega so bili Maročani vjeli pri Alhucemasu, so izpustili na zahtevanje alhucemaškega guvernerja.

Toulon, 16. januarija. Več vojnih parnikov je dobilo povelje, da odrinejo pred Tanger. Tje odpluje tudi več italijanskih vojnih ladij.

London, 17. januarija. Kakor „Daily News“ poroča iz Kajire, odreko angleška oblastva priznanje novemu ministerstvu. Po splošnem mnenju je podkralj na željo Rusije in Francije imenoval to ministerstvo. Odnosaji mej podkraljem in Anglijo so jako napeti. Podkralj in ministri so trdno sklenili, da ne odjenjajo. „Times“ pišejo, da sedanjega podkralja zadene ista usoda, kakor je Izmajilpašo.

Umrli so:

14. januarija. Hedvika Zabukovic, gostilničarjeva hči, 2 leti, Vegove ulice 9, convulsiones. — Anton Šepić, lekar-narjev sin, 6 mesecev, Dunajska cesta 14, oslabelost. — Ana Romšek, delavka, 26 let, Kravja dolina 11, jetika.

V bolnišnici:

12. januarija. Anton Fajdiga, duinar, 80 let, plućnica. 14. januarija. Lucija Dermota, gostija, 65 let, srčna vodenica.

Tuji.

15. januarija.

Pri **Maliču**: Mütz, inženir; Weiler, potovalec; Koschka, trgovec, z Dunaja. — Sauer, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Dux, potovalec, iz Prage. — Hutter, potovalec, iz Kočevja. — Hieng, trgovec z lesom, z Rakeka. — Strossmayer, gledališni igralec, iz Berolina. — Pollet, uradnik, iz Vipave. — Schreyer iz Gradca. — Pichler, uradnik, iz Vevč. — Geischek, inženir, iz Novega Mesta. — Mohar, kipar, s soprogo, iz Škofje Loke. — Zorzenor iz Bistre.

Pri **Slonu**: Berger, potovalec; Novak, bančni uradnik; Puchinger, Lustig in Böhm, trgovci, z Dunaja. — Kassian, trgovec, iz Prage. — Schiek, potovalec, iz Brna. — Premrov, trgovec, Martnjak in Jagodic iz Celja. — Ragersdorfer, potovalec, iz Karlsruhe. — Wild, podpolkovnik, iz Gradca. — Vidic, pristav, iz Brda. — Fartorell iz Vidna. — Rabas, inženir, s soprogo, z Višnje Gore. — Goldschmidt, inženir, z rodbino, iz Kočevja. — Markovič in Tischler iz Trsta. — Gaspari, živinozdravnik, iz Postojne.

Pri **Juznem kolodvoru**: Mahnič iz Celovec.

Pri **avstrijskem caru**: Auer iz Postojne.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veier	Vreme	Močine
opazovanja	rakete	topolnora	po	po	po
7. u. jut.	734.4	—12.4	sl. vzh.	oblačno	4.20
15. u. pop.	732.3	—10.2	sl. svzh.	sneg	sneg
9. u. zveč.	730.5	—12.6	"	"	"
Srednja temperatura —11.7°, za 9.4° pod normalom					

Josip Šubic,

kipar,

v Gorenji Vasi pri Škofji Loki,

priporoča se najuljudneje prečast. duhovščini in slav. občinstvu za

izdelovanje kipov

iz lesa, kamna, mavca in marmor-cementa. Dobro, solidno in ceno. 570 10-8

Dunajska borza.

Dne 17. januarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 65 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 " 35 "
Zlata renta 4%, davka prosta	116 " 70 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 60 "
Akoije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1000 " — "
Kreditne akoije, 160 gld.	323 " 75 "
London, 10 funtov strl.	120 " 65 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 61 "
Cesarski cekini	5 " 68 "
Nemških mark 100	59 " 20 "

Dne 16. januarija.

Ogerska zlata renta 4%	114 gld. 40 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 95 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	167 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	190 " 25 "
Zastavna pisma avstr. okr. zem. kred. banke 4%	97 " 20 "
Zastavna pisma	100 " 80 "
Kreditne srečke, 100 gld.	195 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	68 " 50 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	25 gld. 25 kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	19 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	— " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	65 " — "
Akoije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 " 25 "
Akoije Ferdinandove sev. želez, 1000 gl. st. v. 2845	— " — "
Akoije južne železnice, 200 gld. sr.	90 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 23 1/2 "
Laških lir 100	— " — "

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego

kolikor moč visokega obrestovanja

pri najpopolnejši varnosti

naloženih glavnice.